

L'ATENEU EN XIFRES

2021

Una visió panoràmica de la gestió
de l'Ateneu Barcelonès

AteneuBarcelonès
ABCDEFGHIJK
LMNOPQRSTU
VWXYZ

La imatge de la portada és una fotografia de l'acte d'homenatge a Josep Carner.

Sumari

1. Activitat cultural	2
2. Biblioteca	9
3. L'Ateneu al món digital	13
4. Comunicació i difusió	18
5. Relacions amb entitats	21
6. Els socis	23
7. L'organització de l'entitat	26
8. Edifici, art i patrimoni	31
9. Aspectes econòmics	34
10. Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès, 2020-2021	39

L'Ateneu en xifres 2021: una visió panoràmica de la gestió de l'Ateneu Barcelonès

Fotografies de: Javier García-Die, *Chopo*

Edició: Ateneu Barcelonès, març 2022

D.L. B. 8.981-2019

Benvolgudes sòcies, benvolguts socis de l'Ateneu,

Avui ens toca parlar de números amb aquest exemplar que teniu a les mans de l'Ateneu en xifres.

La nova Junta que presideixo des de fa encara no un any, es va proposar prioritàriament fer front a unes finances molt malmeses de l'Ateneu en uns moments enormement complexos.

El compromís ferm de resoldre una situació que comprometia d'una manera molt seriosa la continuïtat de la nostra entitat ha requerit un gran esforç de tota la Junta i de tot l'equip professional de l'Ateneu per poder revertir la tendència a la qual ens abocaven els temps difícils que hem viscut com a persones, com a institució i com a país.

Podem enorgullir-nos però, de la feina feta. Una feina ingent per poder restituir la situació econòmica de l'Ateneu, per tornar a activar tota mena d'actes amb excel·lència, amb la creació dels nous cursos que han arrencat amb gran participació dels socis i de gent externa, amb la modernització digital concebuda per posar l'Ateneu al segle XXI i molt especialment l'Escola

d'Espectacles, amb la renovació intergeneracional tan necessària d'associats i amb tot allò que significa tenir l'Ateneu altre cop en ple funcionament. Us vull donar personalment les gràcies de tot cor, per la vostra implicació en fer-ho possible. També vull agrair l'ajuda de les institucions, la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona, la Fundació "la Caixa" i la Diputació de Barcelona entre d'altres, sense la seva confiança i el seu suport no ens n'hauríem sortit.

Puc dir-vos que respecte el pressupost del 2021, hem disminuït el dèficit en 110.000 €. I hem començat el 2022 preveient un increment d'ingressos del 27,5%, el que ens permet presentar un pressupost equilibrat entre Ingressos i Despeses. Tot i això ens proposem en els propers anys generar superàvits pressupostaris que permetin eixugar els dèficits generats en anys anteriors.

Ens trobem davant d'un 2022 ple de reptes, contents d'assumir-los i amb ganes de compartir-los amb tots vosaltres ja que sou el motor del nostre Ateneu!

Isona Passola, presidenta de l'Ateneu Barcelonès

CAPÍTOL 1

Activitat cultural

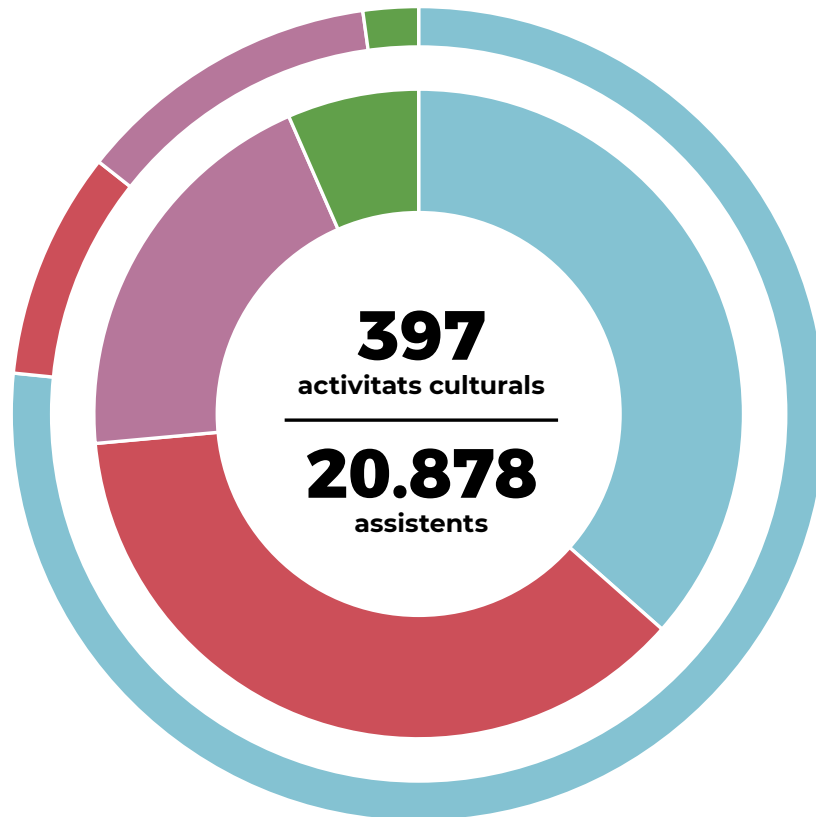
La programació d'activitats culturals ha convertit l'Ateneu en un espai de referència per al debat i la reflexió.

Per segon any, la crisi sanitària ens ha obligat a adaptar la programació cultural a cada moment, d'acord amb les restriccions establertes pel Procicat. Així i tot, observem un creixement sostingut dels actes i de les tertúlies que retorna progressivament el pols cultural a l'entitat.

Acte de presentació de la secció Feminismes

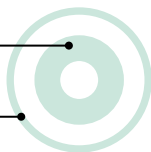
Nombre d'actes realitzats durant el 2021

	Nombre d'activitats realitzades	Assistents per categoria d'activitat
Actes Ateneu	145 (36,5 %)	15.993 (76,6 %)
Tertúlies	147 (37,0 %)	1.884 (9,0 %)
Lloguers i ocupacions	79 (19,9 %)	2.543 (12,2 %)
Altres	26 (6,5 %)	458 (2,2 %)
Total	397	20.878

Nombre d'actes

Nombre d'assistents

ACTIVITATS

37,85%

Creixement respecte al 2020

ASSISTENTS

67,91%

Creixement respecte al 2020

Activitats organitzades per l'Ateneu

ACTES EN COL·LABORACIÓ

40

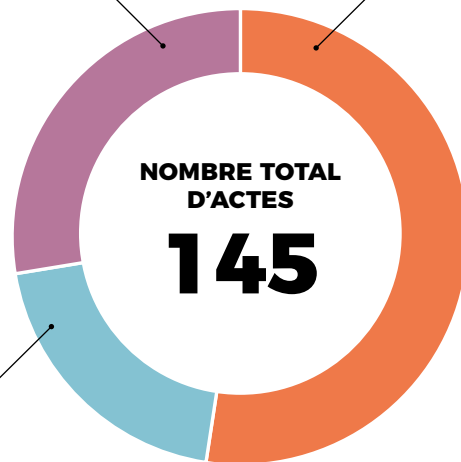
ACTES ORGANITZATS PER LES SECCIONS

76

ACTES IMPULSATS PER LA JUNTA DIRECTIVA

29

54,15%
Creixement respecte al 2020

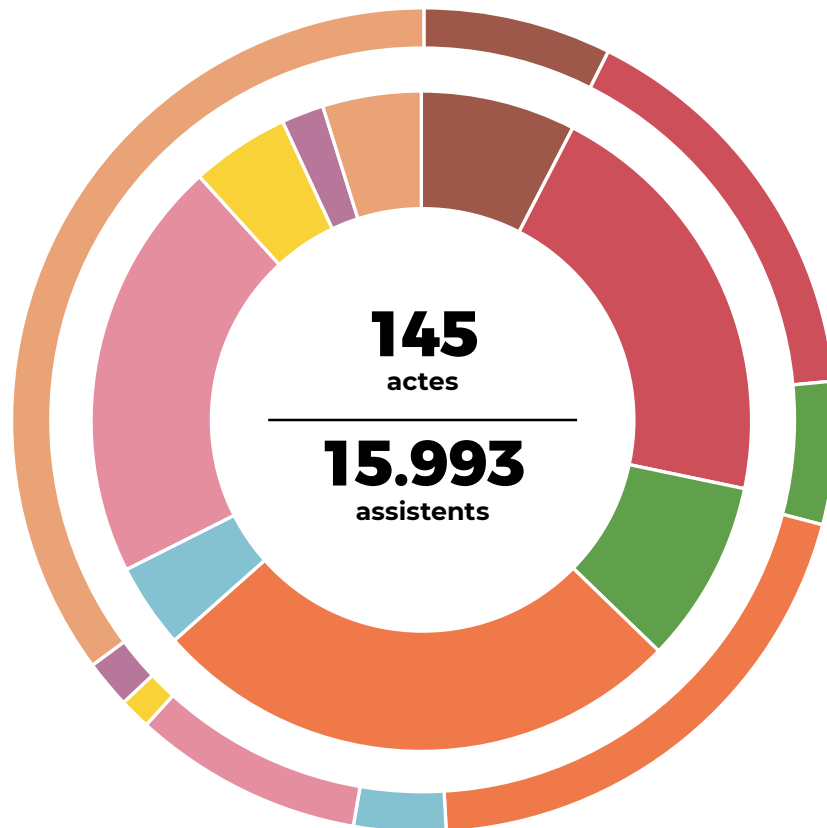

100,51%
Creixement respecte al 2020

29,99%
Creixement respecte al 2020

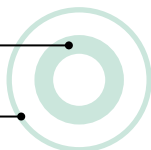
Tipologia d'actes i assistència

Actes	Nombre d'actes	Nombre d'assistents
Concerts	11 (7,5%)	1.181 (7,4%)
Conferències	30 (20,7%)	2.575 (16,1%)
Diàlegs debat	13 (9,0%)	896 (5,6%)
Taules rodones	38 (26,2%)	3.206 (20,0%)
Homenatges	6 (4,1%)	577 (3,6%)
Presentacions de llibres	30 (20,7%)	1.442 (9,0%)
Projeccions audiovisuals	7 (4,8%)	197 (1,2%)
Recitals/lectures	3 (2,1%)	300 (1,9%)
Altres	7 (4,8%)	5.619 (35,1%)
Total	145	15.993

Nombre d'actes

Nombre d'assistents

Actes en col·laboració amb altres entitats

40

actes en col·laboració amb altres entitats

1.527
assistents

Activitats organitzades per les seccions

13 seccions temàtiques

Una persona, escollida entre els socis, és el ponent que impulsa i organitza les activitats de cada secció.

Seccions	Ponents	Adjunts
Arts Visuals	Bernat Puigdollers	
Ciències i Tecnologia	Aleix Ràmia	Ricard Faura
Cinema	Salvador Llopart	
Ecologia	Santiago Vilanova	Jordi Carrasco
Economia	Joaquim Perramon	Miquel Àngel Barrabia
Escacs	Lourdes Porta	Ramon Cases
Estudis Polítics, Jurídics i Socials	Alexànder Golovín	Marta Chavarria
Feminismes	Ariadna Romans, gestora	
Filosofia	Joan Ramis	Berta Galofré
Història	Narcís Argemí	Joan Solé
Llengua i Literatura	Ivet Zwatzko, gestora	Mireia Arguijo
Música	Jordi Mas, gestor	
Teatre	Jaume Comas	Bernat Reher

76

actes organitzats per les seccions

2021

MITJANA D'ACTES MENSUALS

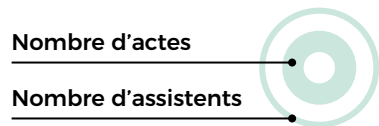
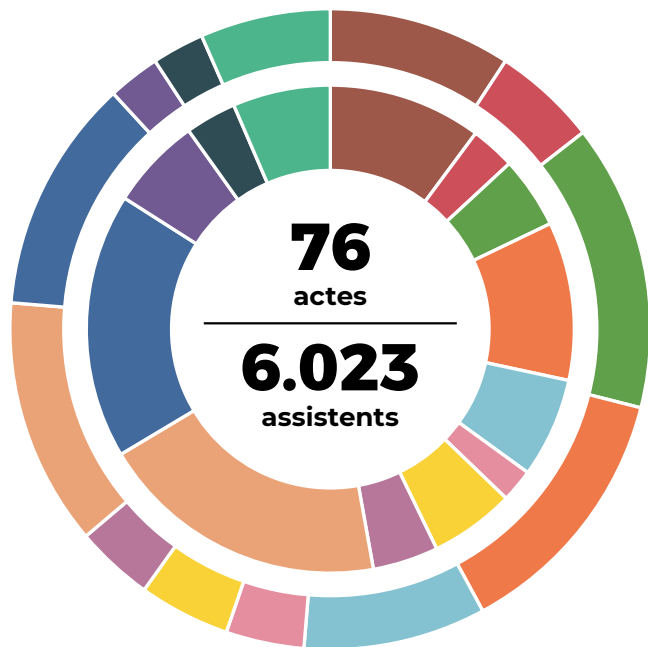
7,60

36,94%

Creixement respecte al 2020

Actes i assistents per secció

ACTES
5,95%
Creixement respecte al 2020

MITJANA D'ASSISTENTS PER ACTE
79,25
persones

14,97%
Descens respecte al 2020

Secció	Nombre d'actes per secció	Nombre d'assistents per secció	Mitjana per acte
Arts Visuals	7	612	87,4
Ciències i Tecnologia	4	178	44,5
Cinema	11	287	26
Ecologia	10	632	63,2
Economia	7	399	57
Escacs	3	132	44
Estudis Polítics, Jurídics i Socials	3,5	339	96,8
Feminismes	3	262	87,3
Filosofia	9,5	1.160	122,1
Història	9	1.060	117,7
Llengua i Literatura	2	368	184
Música	2	204	102
Teatre	5	390	78

Altres iniciatives

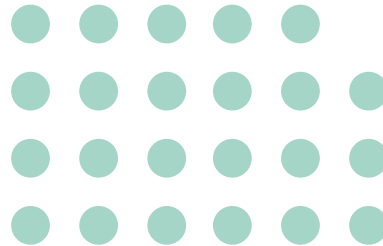

24

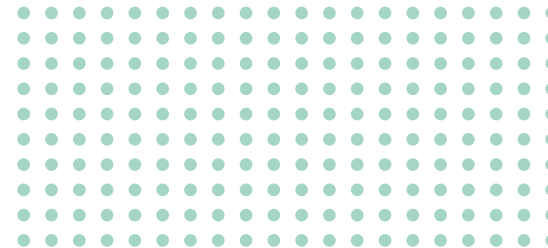
tertúlies, grups d'estudi
i clubs de lectura

Visites guiades al palau Savassona

«Redescobreix l'Ateneu»

23
visites

200
participants

91,67%
Creixement
de visites
respecte
al 2020

CAPÍTOL 2

Biblioteca

La Biblioteca de l'Ateneu està especialitzada en història de la cultura, les idees i la societat catalanes del segle XIX i principis del XX.

Disposa d'un fons patrimonial i modern que supera els 250.000 volums. El 30% de les obres és singular i no es troba en altres biblioteques. L'àrea moderna es manté actualitzada d'acord amb el pols de la institució, especialment en humanitats i ciències socials.

El 2021 ha permès retornar a l'activitat de manera més normalitzada, tot respectant les mesures sanitàries de cada moment, i s'ha assolit un ritme d'ús dels serveis similar als anteriors a la pandèmia.

Sala pompeiana de la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès

Principals resultats del 2021

62,7%
Increment respecte al 2020

3,9%
Increment respecte al 2020

57,2%
Increment respecte al 2020

4,2%
Increment respecte al 2020

(94% de les peticions)

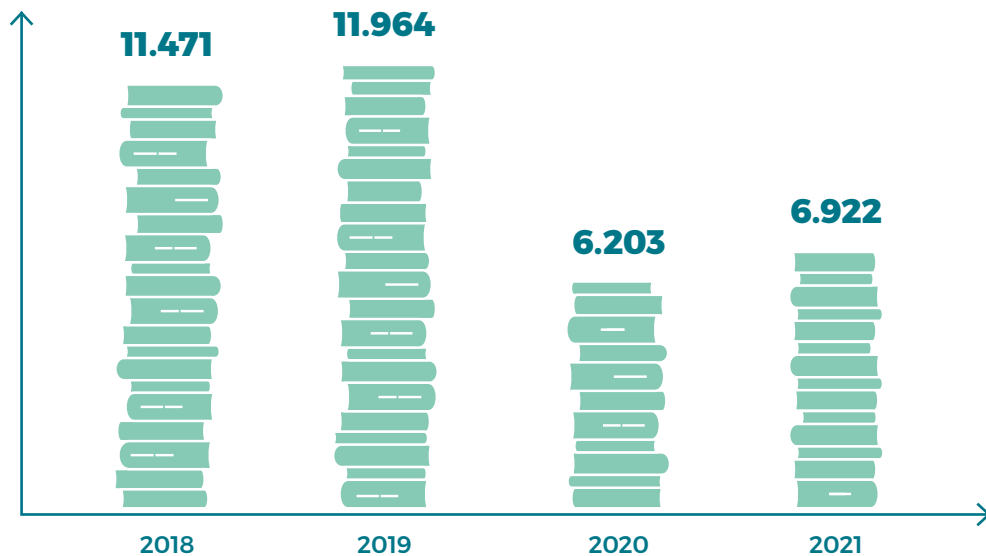

14,7%
Descens respecte al 2020

1,7%
Increment respecte al 2020

Evolució dels préstecs

24,9%

dels socis han usat el servei de préstec

19,4%

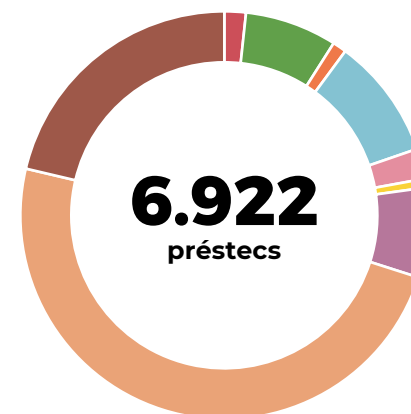
Descens respecte al 2020

32,8%

Increment respecte al 2020

Préstecs distribuïts per matèries

Matèria	Préstecs
Generalitats	1,7%
Filosofia	7,3%
Religió	1,1%
Ciències socials	9,6%
Ciències pures	2,4%
Ciències aplicades	0,7%
Arts	7,1%
Llengua i literatura	48,7%
Història	21,3%

Patrimoni digitalitzat

Consultable a través de portals i repositoris digitals d'àmbit nacional i internacional:

Memòria Digital de Catalunya

22 incunables, 1.277 fullets, 1.548 manuscrits i 420 monografies.

ARCA (Arxiu de Revistes Catalanes Antiques)

Revistes i diaris patrimonials.

Biblioteca Virtual de Premsa Històrica

Revistes i diaris patrimonials.

Càtedra Màrius Torres

Revistes modernistes.

Europeana

Fons d'imatges de la Primera Guerra Mundial.

Google Library Project

11.934 volums.

Arxiu Històric

L'Ateneu disposa d'un arxiu històric de gran relleu per a l'estudi de la societat civil barcelonina dels segles XIX i XX.

L'Arxiu Històric està compost per documents originals i un fons digital de 35,68 TB, que l'any 2021 s'ha ampliat en 0,65 TB.

Principals actuacions realitzades 2021

- Descripció arxivística dels fons del **Casino Barcelonès**, el **Círculo Mercantil de Barcelona** i el **Centro Mercantil Barcelonès**, entitats precursors de l'Ateneu Barcelonès.
- Digitalització dels llibres d'actes de l'**Ateneu Barcelonès**.
- Descripció del **fons fotogràfic** fins a l'any 1999.

129,6%

Increment respecte al 2020

CAPÍTOL 3

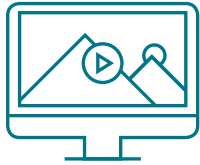
L'Ateneu al món digital

L'Ateneu ofereix diversos canals de difusió i retransmissió dels seus continguts culturals a través de les xarxes. El web de l'entitat, els butlletins de l'Ateneu i de les diverses seccions, L'Arxiu de la Paraula, el canal Ateneu a Youtube, i els comptes a Twitter, Facebook i Instagram, multipliquen les portes d'accés a la vida ateneística.

Imatge de L'Arxiu de la Paraula, de l'Ateneu Barcelonès

Principals actuacions 2021

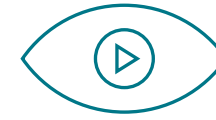
Exposicions virtuals

El 2021 s'han publicat dues exposicions virtuals: "Dones a la palestra de l'Ateneu Barcelonès (1975-2021)" i, en col·laboració amb la Diputació de Barcelona, "Josep Tarradellas i l'Ateneu Barcelonès: vides paral·leles".

Digitalització d'aules

S'han equipat cinc aules amb sistemes d'àudio i vídeo, cosa que n'ha ampliant la polivalència.

L'Arxiu de la Paraula

Plataforma de difusió de 963 vídeos i 1.419 enregistraments sonors de les activitats fetes a l'Ateneu des del 1973 fins a l'actualitat.

Durant l'any 2021 s'hi han incorporat 198 nous enregistraments, s'hi han rebut 15.758 visites i se n'han visualitzat 34.650 pàgines.

Imatges en xarxa

Recull les imatges de les activitats actuals més destacades de l'Ateneu. L'any 2021 s'han penjat 384 noves imatges, i a la xarxa se n'ofereixen un total de 22.859.

Vot electrònic

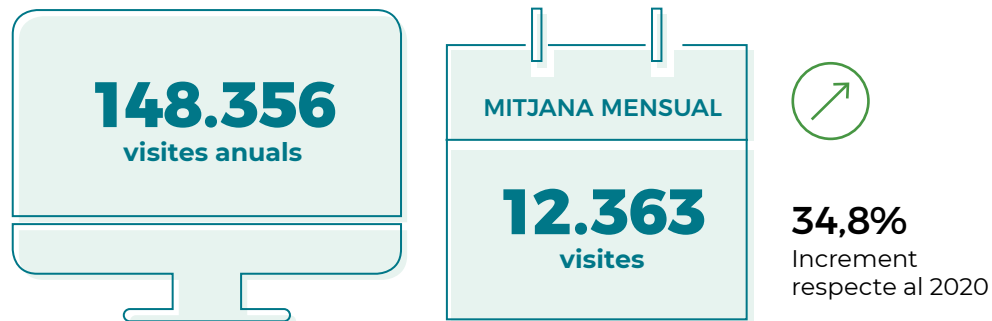
S'han implementat votacions electròniques per a les persones que participaven en remot per a les assemblees generals del 25 de març i del 22 de juny.

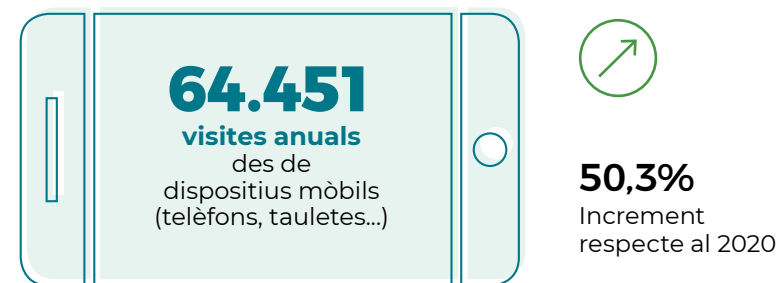
Streaming de les activitats

Els 94 actes celebrats a la sala d'actes Oriol Bohigas es retransmeten en directe i han estat seguits per 3.390 persones.

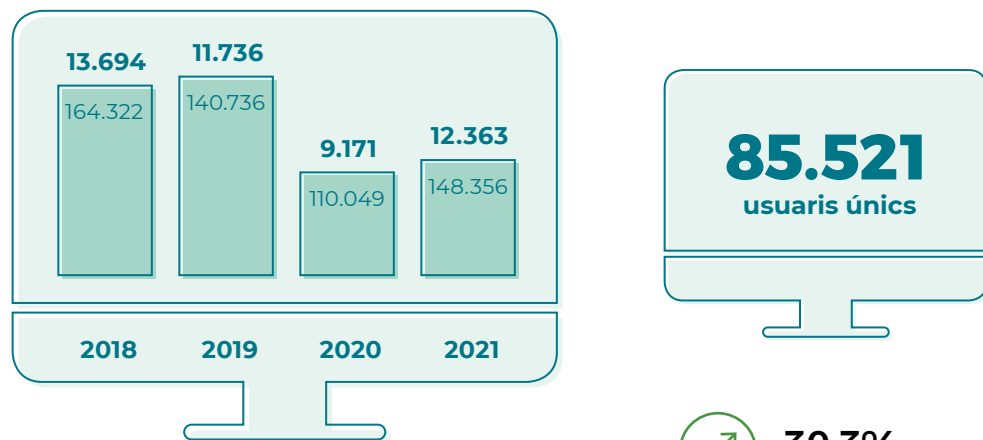
Portal web

Dispositius mòbils

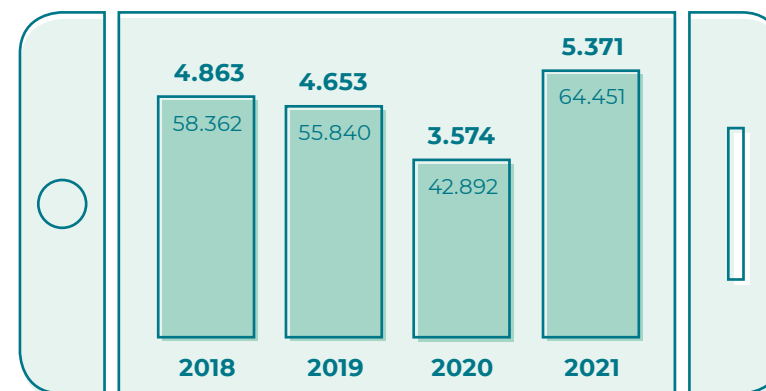
Evolució de les visites (mitjana mensual 2018-2021)

*Mitjana mensual

*Total visites

Evolució de les visites (mitjana mensual 2018-2021)

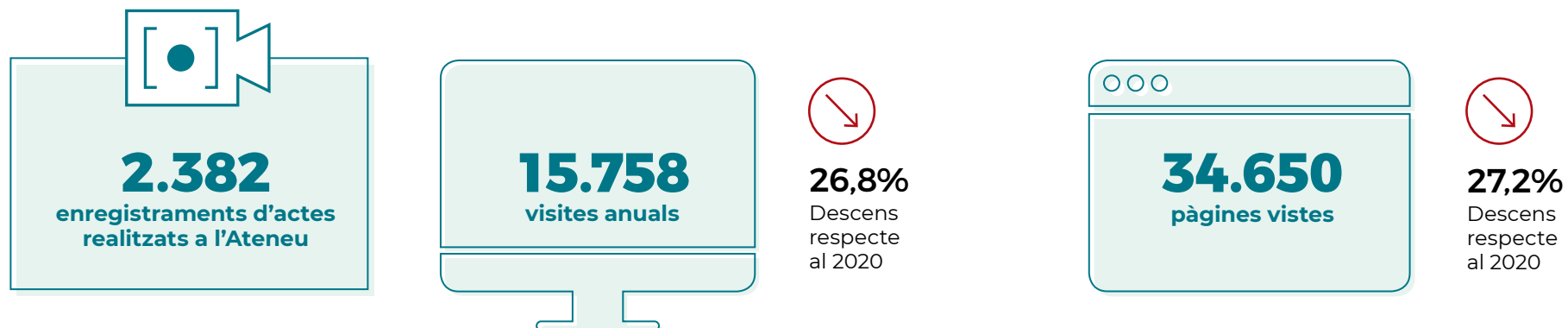
*Mitjana mensual

*Total visites

Canal Ateneu

L'Arxiu de la Paraula

Àmbits més visitats

Els vídeos més vistos

4.413 **6.431**

Concert de Lucía Fumero (2020)

2.532 **21.930**

La vía vasca (2017)

2.376 **10.110**

Un percorso filosofico nell'arte contemporanea (2017)

2.352 **2.352**

L'aragonès, una llengua minoritzada en vies de recuperació (2021)

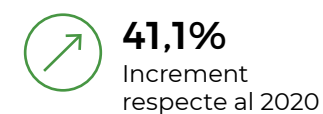
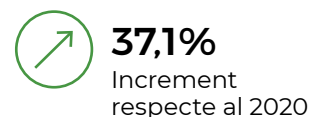
2.191 **25.157**

El litigi estratègic: cap a una transició jurídica (2018)

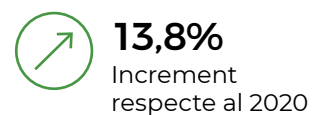
 Visualitzacions 2021

 Visualitzacions totals (fins al 31/12/21)

Agenda d'activitats

Serveis de la Biblioteca (consultes al catàleg, préstecs, reserva de documents, desiderates...)

CAPÍTOL 4

Comunicació i difusió

La difusió de l'activitat de l'Ateneu es fa amb un conjunt d'accions de comunicació amb la voluntat d'arribar al màxim nombre de ciutadans. Un butlletí electrònic, xarxes socials, el web, una agenda mensual i notes de premsa als mitjans de comunicació són les actuacions més habituals.

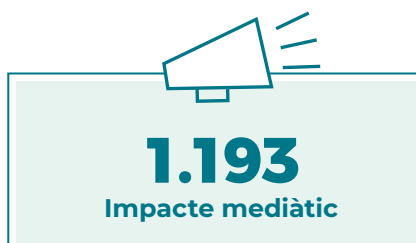
Enguany, cal destacar la participació a la fira de la Setmana del Llibre en Català per a potenciar el coneixement de l'entitat.

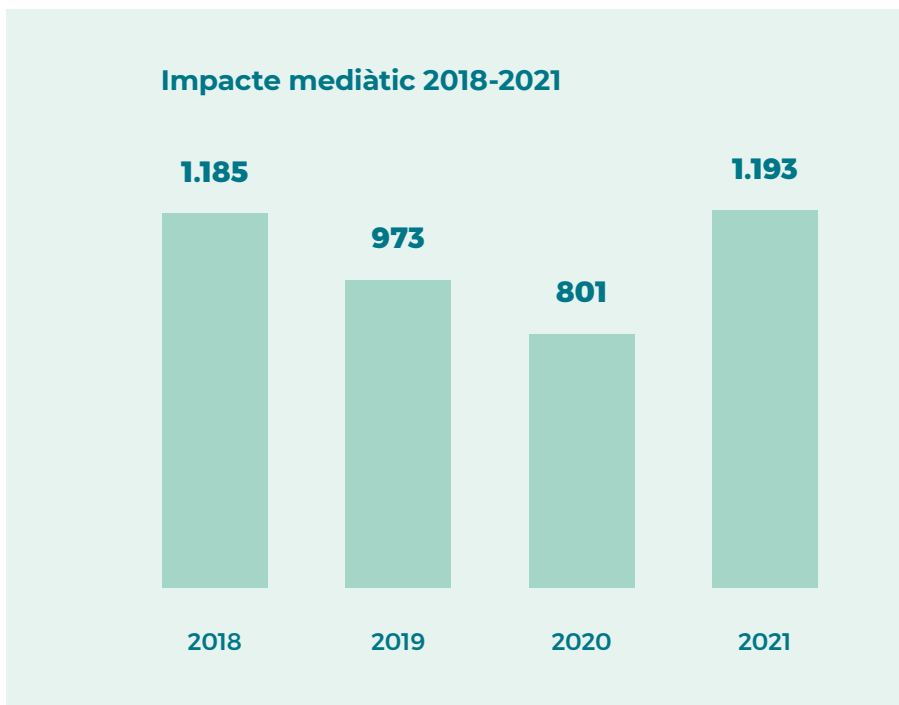
Estand de l'Ateneu Barcelonès a la Setmana del Llibre en Català

Presència als mitjans de comunicació

L'Ateneu apareix regularment als mitjans de comunicació, ja sigui protagonitzant una notícia o bé citat en el text en qüestió.

48,9%
Increment respecte al 2020

Notícies més destacades

38

notícies sobre Isona Passola com a primera presidenta de l'Ateneu Barcelonès

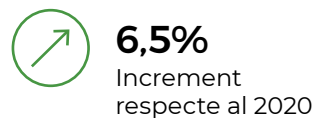
22

notícies sobre el premi Crexells

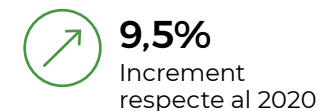
21

notícies sobre la recuperació, per part de l'Ateneu Barcelonès, de l'Espai Rogent com a biblioteca patrimonial

Butlletí electrònic quinzenal

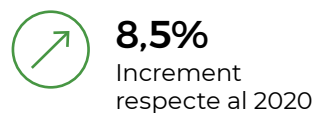
Gravacions i rodatges a l'Ateneu

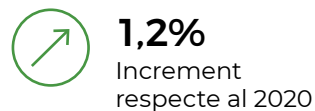
Xarxes socials de difusió

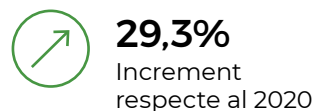
18.768
seguidors

8.228
seguidors

5.114
seguidors

També som altaveu de cultura a la ciutat

Qltura

Som un dels 20 centres culturals amb intercanvi de la programació cultural de la ciutat.

Time Out

Som un dels punts de distribució del setmanari cultural.

Google Street View

Som un dels centres culturals de Barcelona als quals es pot fer una visita virtual.

www.ateneubcn.org/noticies/visita-virtual-ateneu-barcelones

CAPÍTOL 5

Relacions amb entitats

L'Ateneu Barcelonès manté relació amb un ampli ventall d'entitats col·laboradores.

Aquest intercanvi genera una trama de complicitats que reforça el caràcter obert de l'entitat.

El nou president de l'Ateneu de Madrid, Luis Arroyo, amb la presidenta de l'Ateneu Barcelonès, Isona Passola

Convenis

28

entitats amb conveni

- Associació d'Amics de la UAB
- Associació del Concurs Internacional de Música Maria Canals
- Associació Joan Manén
- Ateneu de Madrid
- Ateneu Algerès
- Ateneu de Maó
- Biblioteca de Catalunya
- Centre de Lectura de Reus
- Cercle Artístic de Sant Lluç
- Cercle Cartòfil de Catalunya
- Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya
- Consorci per a la Normalització Lingüística
- Editorial Afers
- Editorial Proa
- Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya
- Fundació Banc Sabadell
- Fundació Bancària La Caixa
- Fundació DAMM
- Institució Catalana de Genealogia i Heràldica
- Institut Europeu de la Mediterrània
- Joan Artur Roura Comes (mecenatge privat)
- KKH Property Investors
- Llibreria La Central
- Museu Nacional d'Art de Catalunya

Convenis signats el 2021

- Càtedra Ferrater Mora
- Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya
- La Fàbrica de Lied
- Círculo de Bellas Artes (gener 2022)

Participació en consells i comissions d'altres institucions

L'Ateneu participa en els dotze consells i comissions de les institucions següents:

- Cercle del Museu d'Història de la Ciutat
- Comissió de Commemoracions. Generalitat de Catalunya
- Comissió de Lectura Pública. Ajuntament de Barcelona
- Consell Assessor de la Facultat de Filosofia (UB)
- Consell de Ciutat. Ajuntament de Barcelona
- Consell de Districte de Ciutat Vella
- Federació d'Ateneus de Catalunya
- Fundació Barcelona Cultura. Ajuntament de Barcelona
- Fundació Francesc Pujols
- G-16 (Grup de Presidents d'Institucions Barcelonines)
- Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona
- Sport Cultura Barcelona

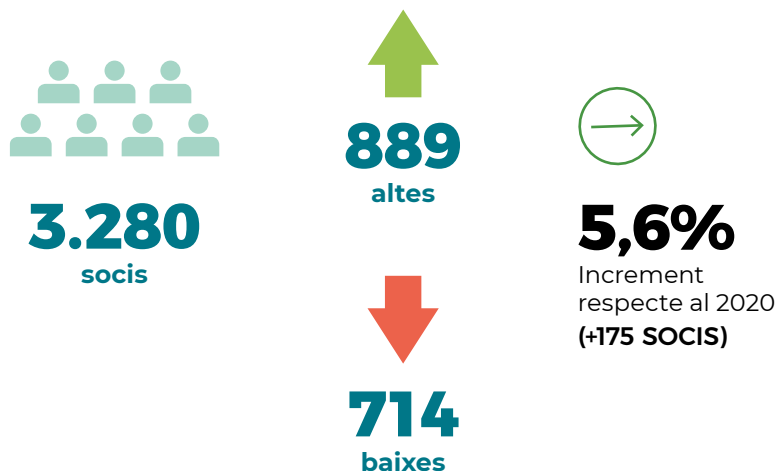
CAPÍTOL 6

Els socis

Els socis són els agents decisoris de l'Ateneu. Ells estableixen l'orientació de la institució i les prioritats amb les decisions preses en assemblea, i amb la seva implicació en els òrgans de govern. També són els agents actius de l'entitat, que amb la seva participació generen un espai ple de dinamisme i activitat.

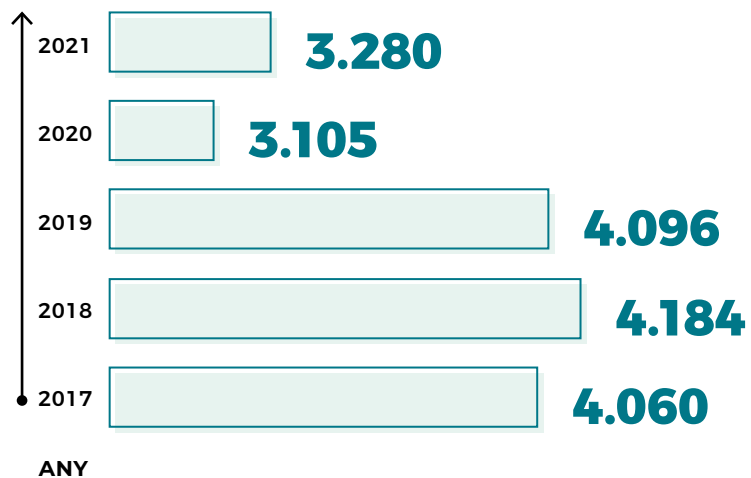
Socis 2021

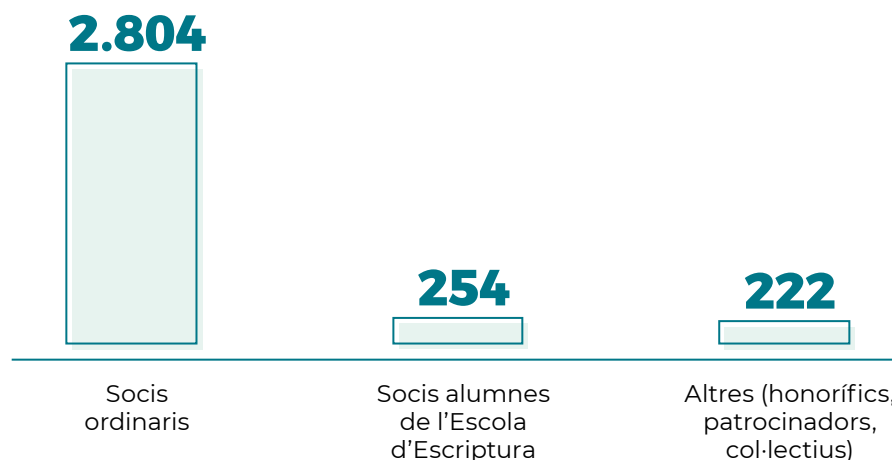
13 socis col·lectius

- B Corp
- Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya
- Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya
- Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya
- Fundació Catalana de l'Esplai
- Fundació Privada Layret
- Fundació Vila Casas
- Futbol Club Barcelona
- Parlem Telecom
- Sociedad Española de Psicología Analítica
- Taula d'Entitats del Tercer Sector
- Unió Barcelonina d'Associacions Esportives
- UPF Barcelona School of Management

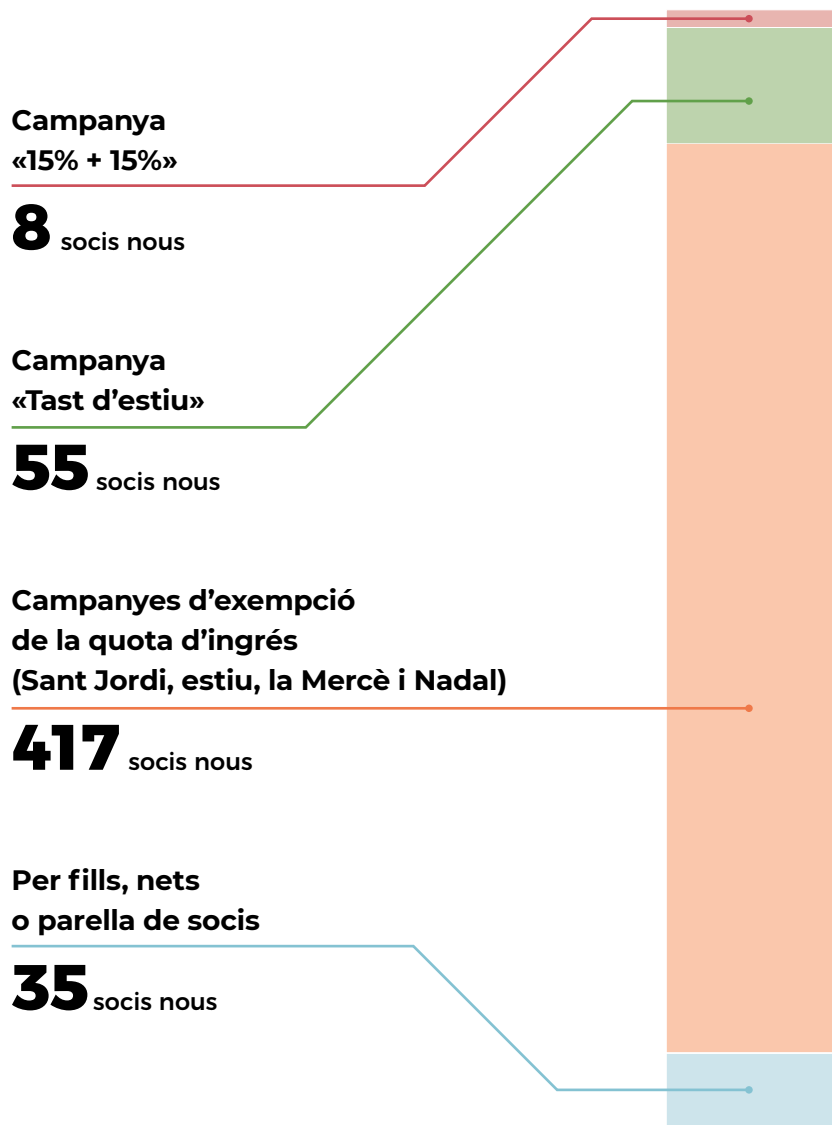
Evolució del nombre de socis 2017-2021

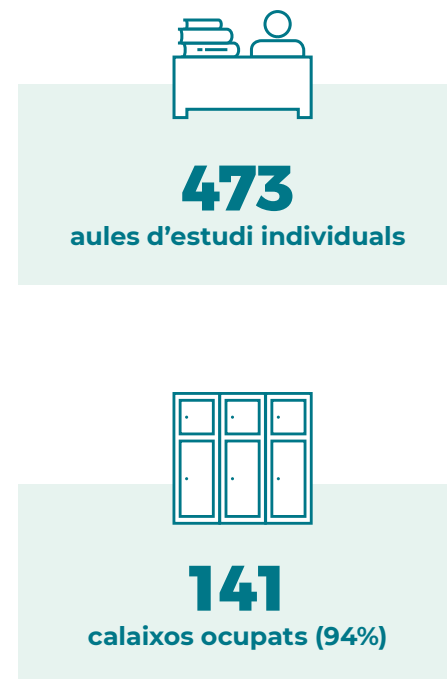
Socis per tipologies 2021 (a 31 de desembre)

Campanyes per fer nous socis

Ús de serveis especials per als socis

CAPÍTOL 7

L'organització de l'entitat

L'Ateneu és una associació cultural, i la Junta Directiva, sorgida per elecció entre els mateixos associats, n'és l'òrgan de govern.

L'entitat també disposa d'un equip de gestió professionalitzat compost per una trentena de persones.

Acte d'entrega del premi Crexells 2021

La Junta Directiva 2021

Nova Junta Directiva (2021-2025)

Isona Passola i Vidal
Presidenta

Lluïsa Julià Capdevila
Vicepresidenta primera

Ricard Faura i Homedes
Vicepresident segon
en funcions i secretari

Pedro Santos e Silva
Vicesecretari

Teresa Mañà Terré
Bibliotecària

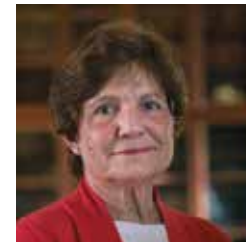
Elisabet Cirici i Amell
Conservadora

Daniel Faura Llimós
Tresorer-comptador

Joan Safont i Plumed
Vocal primer

Rosa Maria Malet Ybern
Vocal segona

Jordi Jiménez Guirao
Vocal tercer

Paula Przybylowicz Vidal
Vocal quarta

Laura Feliu i Martínez
Vocal cinquena

Marià de Delàs Malet
Vocal sisè

Carme Gual Via
Vocal setena

Junta Directiva (fins al 25 de març de 2021)

Presidència

Jordi Casassas Ymbert

Vicepresidència primera

Joan Maluquer i Ferrer

Vicepresidència segona

Carles Llorens i Vila

Vicesecretaria

Pilar Blasco i Prim

Biblioteca

Jordi Coca

Conservació de l'edifici

Ramon Mir i Pipió

Tresoreria

Joan Josep González i López

Vocalies

Miquel Àngel Barrabia Aguilera

Carme Adzerias i Manresa

Carles Santacana Torres

Araceli Bruch i Pla

Enric Cirici

Consell Social 2021 (fins al 25 de març de 2021)

Norbert Bilbeny. Presidència del Consell

Rafael Borràs. Vicepresidència del Consell

Montserrat Pinyol. Secretaria del Consell

Salvador Alemany. President de SABA Infraestructuras

Ramon Armadàs. Patró fundador de la Fundació DAMM

Oriol Bohigas. President de l'Ateneu Barcelonès (2003-2011)

Francesc Cabana. President de l'Ateneu Barcelonès (2011-2014)

Mariona Carulla. Presidenta del Palau de la Música

Jordi Casassas Ymbert. President de l'Ateneu Barcelonès

Bonaventura Clotet. President de la Fundació Lluita contra la Sida

Carles Duarte. Director general de la Institució Cultural del CIC

Joan Elias. Rector de la Universitat de Barcelona

Beth Galí. Arquitecta

Anna Gener. Directora de Savills Aguirre Newman Barcelona

Jaume Lanaspà. Patró de la Fundació Bancària La Caixa

Carles Llorens. Vicepresident segon de l'Ateneu Barcelonès

Joan Maluquer. Vicepresident primer de l'Ateneu Barcelonès

Anna Mercadé. Directora de l'Observatori Dona, Empresa i Economia de la Cambra de Comerç de Barcelona

Miquel Molins. President de la Fundació Banc Sabadell

Pep Morella. President de la Federació d'Ateneus de Catalunya

Vinyet Panyella. Presidenta del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts

Ricardo Rodrigo. President d'RBA Editores

Joandomènec Ros. President de l'Institut d'Estudis Catalans

Marina Rossell. Cantant

Joan Torras. Director general i tresorer de la Fundació Vila Casas

M. Àngels Viladot. Sociolingüista

Consell Assessor de la Biblioteca 2021

Ramon Alcoberro.

Bibliotecari de la Junta Directiva 2011-2014 (fins al 25 de març de 2021)

Núria Balagué.

Sotsdirectora del Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona

Ferran Burguillos.

Gerent del Consorci de Biblioteques de Barcelona de l'Ajuntament de Barcelona

Marta Cano.

Gerent del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

Jordi Coca.

Bibliotecari de la Junta Directiva 2014-2021 (des del 25 de març de 2021)

Glòria Pérez Salmerón.

Presidenta de Stichting IFLA Global Libraries

Ramon Ros.

Director de l'Àrea de Biblioteques, Informació i Documentació del Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya

Eugènia Serra.

Directora de la Biblioteca de Catalunya

Miquel Térmens.

Degà de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona

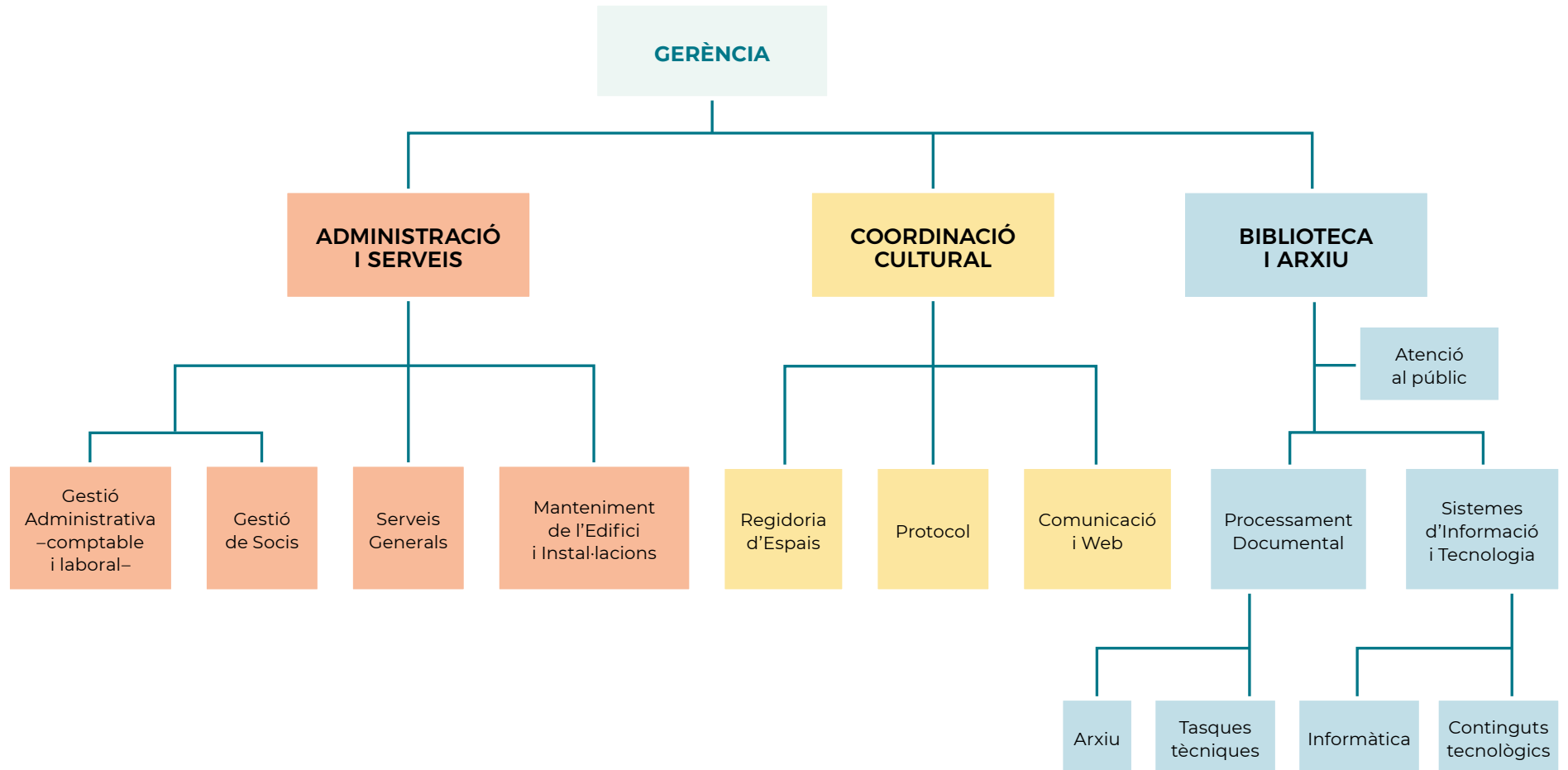
Anna Valls.

Directora del Centre de Documentació i Museu de les Arts Escèniques de l'Institut del Teatre

Josep Vives.

Cap del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya

Equip professional 2021

L'equip de treball de l'Ateneu el conformen més de 30 persones, entre persones contractades i de reforç, distribuïdes en tres àrees funcionals.

Gerència

Eulàlia Espinàs

(fins al 15 de gener de 2021)

Daniel Ortiz

(del 10 de febrer al 9 de juliol de 2021)

Jordi Codina

(des del 15 de juliol de 2021)

Àrea d'Administració i Serveis Generals

Judith Garcia

Responsable d'àrea

Àngels Anguera

Gestió comptable

Josep Ninou

Gestió laboral

**Montserrat Llansola, Gemma Morera
i Neus Sánchez**

Gestió de Socis

Montserrat Roig

Responsable de Serveis Generals

**Felip Artero, Manuela Cuesta, Pere Cusola
i José Márquez**

Consergeria i Serveis Generals

Lluís Barceló

Manteniment de l'Edifici i Instal·lacions

Àrea de Coordinació Cultural

Diana Cot

Responsable d'àrea

Daniel Corominas

Comunicació i Web

Montserrat Franquesa

Protocol i Atenció a la Junta Directiva

Jordina Prats i Paqui Lorite

Regidoria d'Espais

Àrea de Biblioteca i Arxiu Històric

Àlex Cosials

Director

Merche Blanco

Responsable de Processament Documental

Sergi Montes

Responsable de Sistemes d'Informació
i Tecnologia

**Elena Álvaro, Laia Amorós, Lluís Barràs, Marta
Bilbeny, Montserrat Caparrós, Nuara López,**

Margarida Massó, Laura Nieto i Adán Server
Biblioteca i Arxiu

José Carrascosa i Asbel Gonzalvo

Substitucions de reforç

Pablo Casas i Miguel Torrijos

TIC

Estudiants en pràctiques

Mireia Arguijo

Grau d'Humanitats de la Universitat
Pompeu Fabra

Verònica Banderas

Màster de Biblioteques i Col·leccions
Patrimonials de la Universitat de Barcelona

Helena Canela

Grau d'Informació i Documentació de la
Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals
de la Universitat de Barcelona

Guillem Galmés

Grau de Filosofia de la Universitat de Barcelona

Ada Vilà

Cicle Formatiu de Màrqueting i Publicitat
de l'Institut Lluïsa Cura

CAPÍTOL 8

Edifici, art i patrimoni

El palau Savassona, de les darreries del segle XVIII, es troba al carrer de la Canuda de Barcelona. Com a seu de l'Ateneu Barcelonès, se'n té una cura especial a l'hora de conservar-lo, per tal de salvaguardar el patrimoni arquitectònic que suposa un edifici declarat monument històric nacional, i inclòs al Catàleg de Patrimoni de l'Ajuntament de Barcelona.

Noves aules equipades per a cursos i videoconferències

Obres de reforma patrimonials, estructurals i de conservació

L'Ateneu té un projecte global de reforma del palau Savassona que es realitza per fases, sota la direcció de Mateu Barba, en funció del finançament aconseguït. Per al 2021 s'ha comptat amb l'ajut de la **Fundació Bancària La Caixa** i el **Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya** per a la rehabilitació de l'Espai Rogent i de l'entrada de carruatges.

Principals actuacions 2021

- Finalització de la rehabilitació de l'Espai Rogent per custodiar els fons bibliogràfics patrimonials de la Biblioteca.
- Equipament de cinc aules per dotar-les de sistemes de videoconferència.
- Adjudicació de les obres de millora de l'entrada de carruatges.
- Programació de les actuacions de millora de les fusteries patrimonials de la segona planta i del sistema contra incendis que es duran a terme l'any 2022.

Ateneu Art

L'Ateneu té una col·lecció d'obres artístiques que es poden consultar a la plataforma digital **Testimonis Artístics** (testimonisartistics.ateneubcn.cat), acompanyades d'un comentari crític.

La col·lecció contemporània s'enriqueix gràcies a la donació dels mateixos artistes o familiars.

Paral·lelament, cada any es restauren peces patrimonials, a les quals es dona un ús quotidià, sempre que és possible.

L'or del Rin i/o la plaça de toros de Vinaròs, obra de Jordi Benito (2005)

Actuació 2021

Restauració de l'obra *L'or del Rin i/o la plaça de toros de Vinaròs*, obra de Jordi Benito (2005), amb el suport del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya.

Exposicions

Cada any s'organitzen exposicions a l'entrada del palau Savassona, l'entrada de carruatges, amb l'objectiu de difondre el patrimoni i efemèrides rellevants de l'Ateneu.

Exposicions 2021

- Dones a la palestra de l'Ateneu Barcelonès (1975-2021)
- Josep Tarradellas i l'Ateneu Barcelonès: vides paral·leles

JOSEP TARRADELLAS I L'ATENEU BARCELONÈS: VIDES PARAL·LELES

Tot i el seu llarg exili (1939-1977), des de ben jove i fins a la seva mort, Josep Tarradellas va mantenir un notable vincle amb l'Ateneu Barcelonès. Unes vides paral·leles que sobretot es manifestaren durant la República i la Guerra Civil, i posteriorment amb la recuperació democràtica del país i de la mateixa entitat.

Josep Tarradellas

Un jove estudiant a la Biblioteca

El jove Tarradellas arriba a Barcelona el 1914, amb 15 anys, procedent del seu Canadà natal. Se li obren noves oportunitats, i comença els estudis al Centre Autònom de Dependents del Comerç i de la Indústria (CADI) amb la finalitat d'aprendre de comerç. Com altres joves amb voluntat de formar-

Biblioteca del CADI

se, Josep Tarradellas va ingressar a l'Ateneu com a soci, tanmateix per aprofitar la Biblioteca mentre feia estudis de comerç, i finalment, conscientment que seria bàsic per a la seva feina professional com a representant de comerç. Va ingressar-hi el 1919 fins al 1921, any en què va començar el servei militar, i en va ser soci de nou en tornar-hi el 1923, ja entrat a la secció de Comerç. En aquells anys

l'Ateneu experimentava una gran vitalitat. S'havia establert per sobre dels 1.100 socis, programava força actes i vivia la impetuositat dels joves de la Penya Gran o Penya Barcelonina, que van desafiar força la Biblioteca, en temps que tant molts d'aquests personatges consagradíssims com joves que necessitaven un clima favorable a l'estudi.

Penya Gran o Penya Barcelonina

Josep Tarradellas

Directiu a l'Ateneu republicà

Quatre dies abans de la proclamació de la Segona República, Josep Tarradellas torna a incorporar-se a l'Ateneu, ara com a soci de ple dret, i aleshores que ho fa, francisc Macià, tot just aleshores als seus inicis, Espinosa Republicana. Per poder ingressar en aquell moment que poques setmanes després formava part del govern de la Generalitat, comen-

çament a les Corts de la República, a finals de 1933 les discrepàncies amb la línia oficial van dur a abandonar ERC i la primera línia política, i va reprendre la seva activitat privada en l'àmbit del comerç, apartat de la política institucional, el juliol de 1934 s'incorporà com a soci a la Junta de l'Ateneu, que presidia el científic Eusebi Fontserè. El 1936, pocs dies abans del inici de la Guerra Civil, Tarradellas interfectava el seu compromís amb l'Ateneu, ocupant el càrrec de tinent de la Junta, que presidia l'advocat i polític Armand Ferraz. L'inici de la Guerra Civil va convertir aquella Junta en la més efimera de la casa.

Josep Tarradellas a la Junta de l'Ateneu

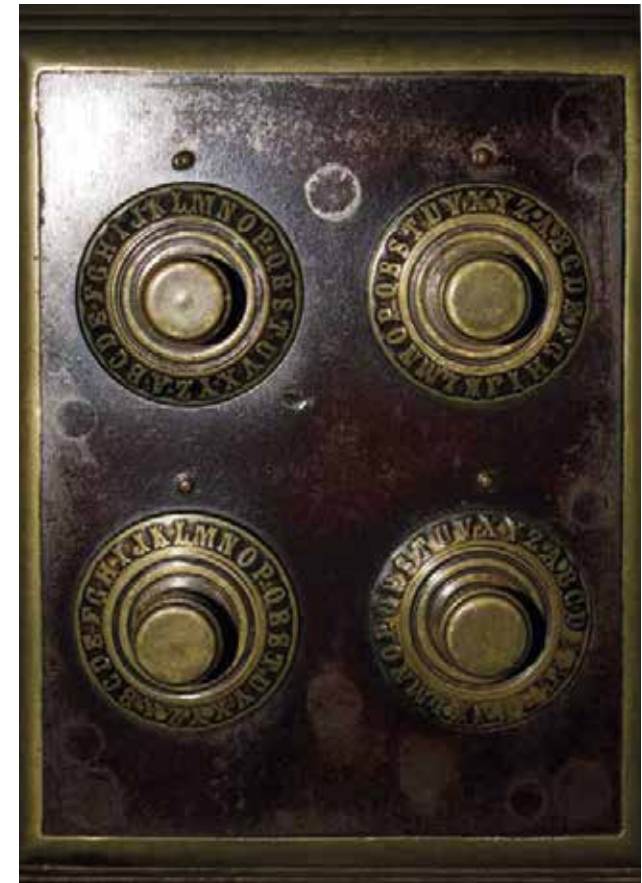

Josep Tarradellas a la Junta de l'Ateneu

CAPÍTOL 9

Aspectes econòmics

El finançament de l'Ateneu prové principalment dels recursos propis, especialment de les quotes que abonen els socis. Aquest finançament es completa amb les subvencions que es reben de diverses administracions públiques i dels patrociniats privats.

Detall de la caixa forta Juan Pibernat (1893)

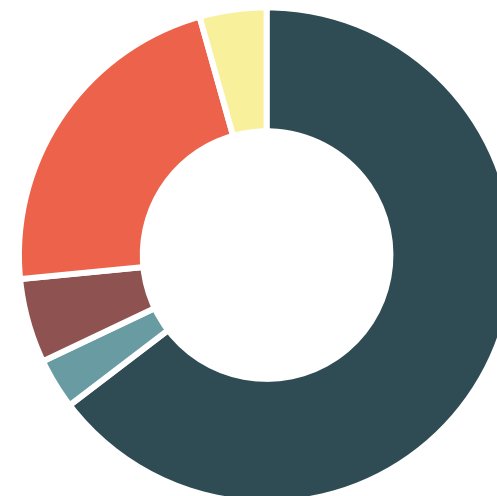
Liquidació del pressupost de l'any 2021

El pressupost de l'any 2021 preveia un desequilibri entre ingressos i despeses amb un dèficit d'uns 272.000 euros. Gràcies a les gestions per augmentar els ingressos i les mesures de contenció de la despesa, s'ha aconseguit tancar el pressupost corrent anual amb una reducció del dèficit previst de més de 100.000 euros.

RESUM INGRESSOS – DESPESES CORRENTS

	Pressupost aprovat 2021	Pressupost executat 2021
Ingressos	1.592.052,17	1.654.216,64
Despeses	1.817.679,09	1.783.256,62
Resultat	-225.626,92	-129.039,98
Amortitzacions/ Provisions	47.000,00	33.479,31
Total resultat exercici	-272.626,92	-162.519,29

Ingressos 2021

TOTAL INGRESSOS ANUALS

■ Quotes	1.069.131,08	64,6%
■ Serveis Ateneu (lloguer d'espais, cursos, etc.)	54.821,37	3,3%
■ Arrendaments	91.147,83	5,5%
■ Subvencions públiques i convenis	366.991,00	22,2%
■ Patrocinis	72.125,36	4,4%
Total	1.654.216,64	

CONVENIS I SUBVENCIONS PÚBLIQUES

Institució	Concepte	QUANTITAT
Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura de Barcelona	Conveni plurianual per a programació d'activitats i gestió dels serveis	140.070,00 €
Generalitat de Catalunya. Dep. Cultura.	Activitat Cultural de l'Ateneu Barcelonès per l'any 2021	180.000,00 €
Generalitat de Catalunya. Dep. Cultura. (ILC)	Programació d'actes de literatura 2021	12.924,00 €
Generalitat de Catalunya. Dep. Cultura. OSIC	Despeses estructurals d'entitats afectades pel cessament d'activitat cultural amb motiu de la COVID-19	5.000,00 €
Generalitat de Catalunya. Dep. Cultura. OSIC	Arxius: Entitats antecessores de l'Ateneu Barcelonès: Fons Casino Barcelonès (1844-1869), fons Círculo Mercantil (1864-1869) i fons Centro Mercantil Barcelonès (1869-1872)	1.896,00 €
Generalitat de Catalunya. Institut Català de les Dones	De Dones a la palestra a la Secció Feminismes	1.400,00 €
Diputació de Barcelona. Àrea de Biblioteques	Informatització registres bibliogràfics	10.000,00 €
Diputació de Barcelona. Àrea Presidència	Memòria viva: Josep Tarradellas i l'Ateneu Barcelonès	7.500,00 €
Ministeri de Cultura i Esports	Conservació de manuscrits i fulletons teatrals de l'Arxiu històric de l'Ateneu Barcelonès	3.953,00 €
Ministeri de Cultura i Esports	Digitalització de la sèrie de llibres d'actes de l'Ateneu Barcelonès (1872-2019)	4.248,00 €
TOTAL SUBVENCIONS 2021		366.991,00 €

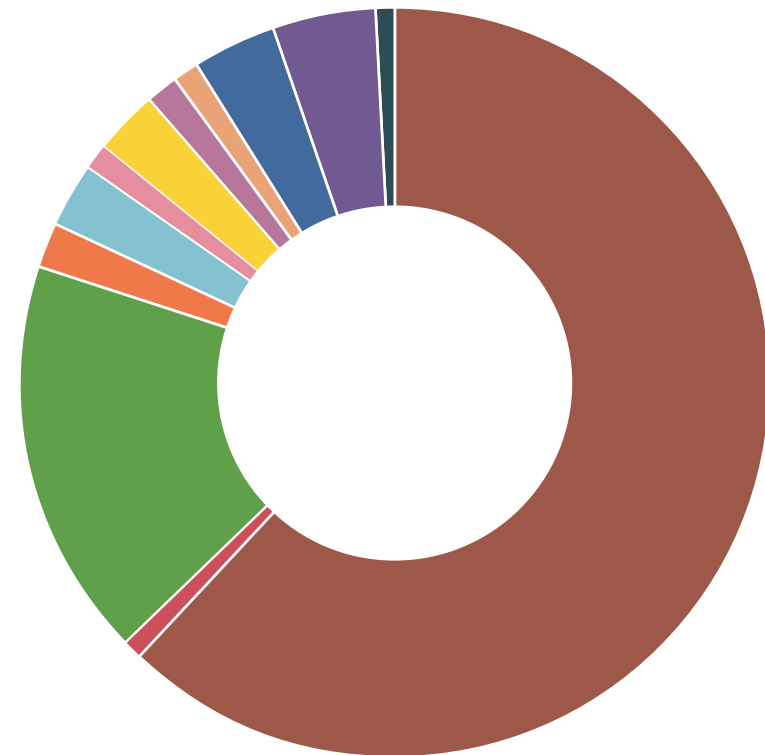
PATROCINADORS

Institució	Concepte	Quantitat
Fundació DAMM	Activitat de caràcter cultural i social que du a terme l'Ateneu Barcelonès en el desenvolupament del seu objecte fundacional.	25.000,00 €
Fundació Banc Sabadell	Promoure activitats de divulgació, formació i investigació en els àmbits educatiu, científic i cultural, així com fomentar i donar suport al talent jove.	20.000,00 €
KKH Property Investors	Conservació i restauració patrimoni arquitectònic del Palau Savassona	20.000,00 €
Altres	Premi Assaig Ateneu	7.125,36 €
TOTAL PATROCINIS 2021		72.125,36 €

Despeses 2021

TOTAL DESPESES ANUALS

■ Recursos Humans	1.108.692,72	62,2%
■ Assegurances	15.895,01	0,9%
■ Conservació edifici i subministraments	304.100,01	17,1%
■ Administració	37.828,22	2,1%
■ Informàtica i TIC	49.439,27	2,8%
■ Despeses institucionals	19.658,64	1,1%
■ Professionals externs suport gestió	47.782,16	2,7%
■ Comissions i interessos bancaris	25.945,09	1,5%
■ Comunicació general	17.548,81	1,0%
■ Biblioteca i Arxiu Històric	63.736,62	3,6%
■ Programació cultural	80.132,17	4,5%
■ Ateneu Art	12.497,90	0,7%
Total	1.783.256,62	

CAPÍTOL 10

Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès, 2020-2021

ee
escola d'espectura
ateneu barcelonès

L'Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès treballa en exercicis corresponents al curs acadèmic, motiu pel qual les dades que s'ofereixen en aquesta memòria abracen des del setembre de 2020 fins a l'agost de 2021.

Aquest centre ofereix més de cent propostes formatives en diferents formats, organitzades en cinc grans àrees: escriptura, literatura i humanitats, oficis de l'edició, comunicació i narració oral, i seminaris i conferències.

Durant el curs 2020-2021 diversos alumnes i exalumnes han obtingut premis per les seves obres en diferents certàmens literaris de renom.

En la línia d'enfortir la seva activitat, l'Escola manté relacions d'intercanvi amb nombroses associacions, entitats culturals i institucions.

És un referent internacional en l'ensenyament de l'espectura creativa, i segueix sent l'escola d'espectura més gran d'Europa i la segona del món, després de la de Nova York.

L'Escola d'Espectura - Curs 2020-2021

Antecedents - Març 2020

Quan a mitjan març de 2020, i seguint en tot moment les indicacions dels departaments de Salut i d'Educació de la Generalitat de Catalunya, l'Escola d'Espectura va suspendre les classes presencials amb motiu de la pandèmia de la COVID-19, l'equip de l'Escola i el claustre de professorat van treballar intensament per donar continuïtat a tots els cursos que s'estaven impartint presencialment.

Quinze dies després de la suspensió de les classes, a finals de març, l'activitat lectiva de l'Escola es va reprendre amb el format de **video-curs en directe** mitjançant l'aplicació Zoom, amb la qual, com és conegut, es pot treballar des d'un ordinador, una tauleta tàctil o el telèfon mòbil. Aquesta eina va permetre mantenir la metodologia pròpia dels cursos presencials: la mateixa dinàmica d'impartició dels continguts, les correccions dels exercicis per part del professorat i la participació en un espai comú de totes les persones integrants del curs.

Curs 2020-2021

Durant el curs 2020-2021, l'Escola d'Espectura ha continuat amb el mateix format pel que fa a l'oferta formativa presencial (video-curs en directe), amb motiu de les circumstàncies provocades per la pandèmia i les mesures que es van anar implementat en cada moment durant el 2020 i el primer semestre del 2021: confinament domiciliari inicial, restriccions de mobilitat, reducció de la interacció social, recomanacions per dur a terme l'activitat laboral mitjançant

el teletreball, mesures de confinament segons la regió tant sanitària com comarcal o municipal... a més de les condicions estructurals pròpies de les aules de l'Ateneu Barcelonès.

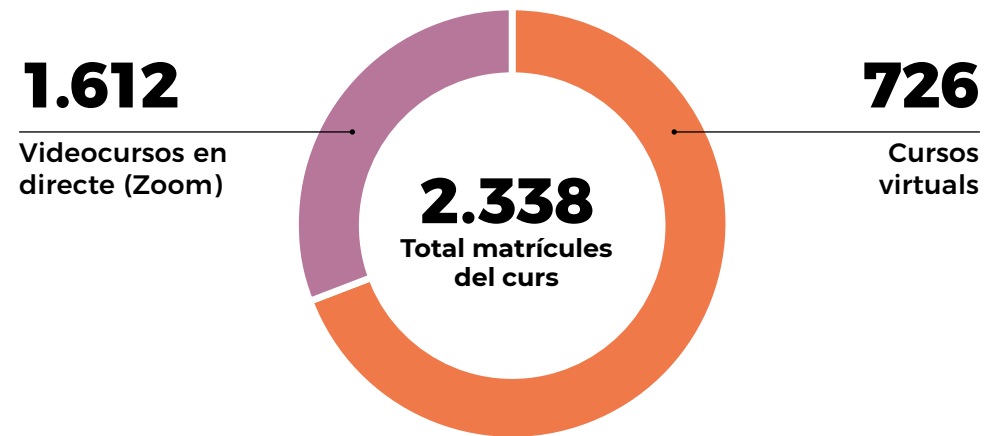
Formació externa: programació i impartició de vuit cursos externs ad hoc adreçats a diverses biblioteques, editorials i altres empreses. I també la dinamització d'un club de lectura (Biblioteca Tirant lo Blanc, de Montgat).

Preparatiu per al curs 2021-2022

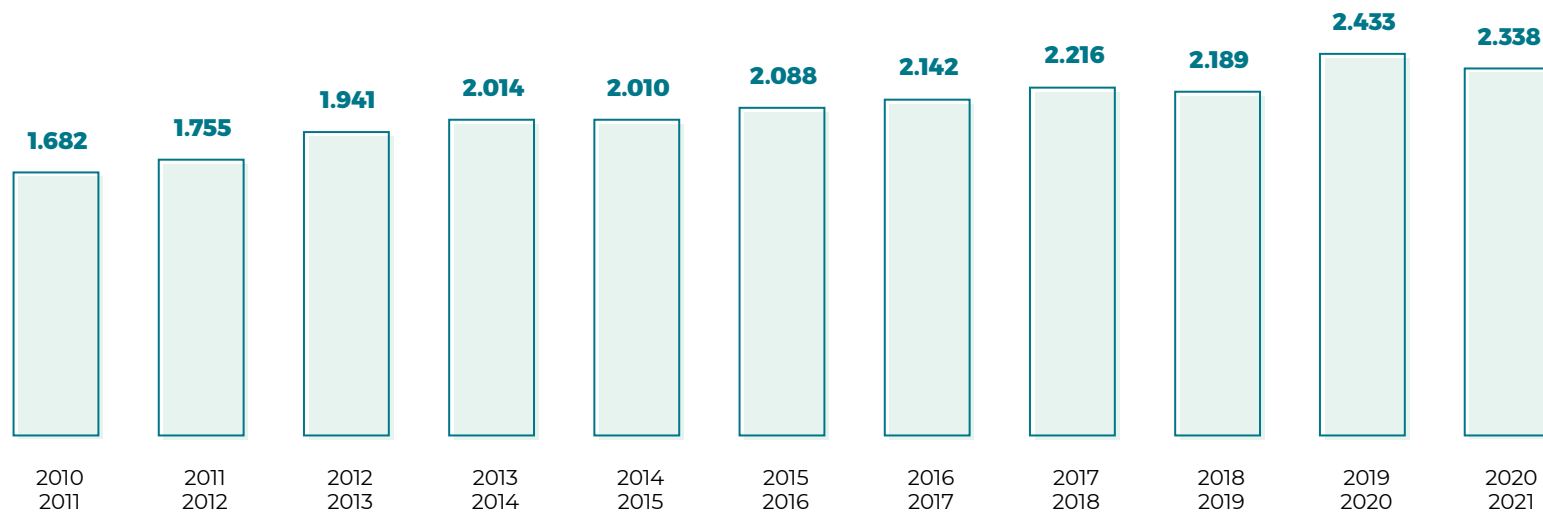
Durant els darrers mesos del curs 2020-2021, l'equip de l'Escola d'Espectura ha estat preparant el retorn a les classes presencials previst per al curs següent (2021-2022), tenint en compte encara el context de pandèmia i la seva incidència. D'una banda, i seguint en tot moment les indicacions i l'aval de l'empresa de Riscos laborals, ha elaborat un Pla de contingència i prevenció de contagi per COVID-19 que conté totes les mesures de seguretat i prevenció que cal implementar a les aules.

Així mateix, l'Escola d'Espectura ha dut a terme una importantíssima inversió econòmica i de recursos humans en l'equipament tecnològic per habilitar cinc aules on es poguessin impartir el que hem anomenat cursos presencials duals. Aquesta és una modalitat sincrònica que combina el format presencial a l'aula i el videocurs en directe. El professorat imparteix el curs a l'aula, i l'alumnat del mateix grup s'hi pot inscriure per participar de la classe presencialment a l'aula o bé des de casa –en línia.

Inscripcions

Matriculació per cursos

Activitats complementàries

Es tracta d'activitats per divulgar el fet literari, sovint en col·laboració amb altres entitats culturals o acadèmiques, associacions o administracions públiques.

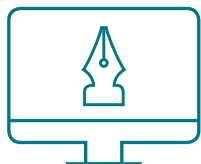
Amb motiu de les diverses situacions generades per la pandèmia de la COVID-19 –entre les quals hi ha hagut el tancament d'espais culturals i, posteriorment, la reducció d'aforaments de les sales–, l'Escola d'Esriptura ha desconvocat (2020) i no ha programat (2021) els actes presencials que periòdicament organitza: presentacions de llibres, conferències i debats, recitals de poesia o l'acte d'inauguració del curs acadèmic 2020-2021, entre altres.

108
llibres publicats
per l'alumnat

19
llibres publicats
pel professorat

Organització i impartició de **cinc tallers de poesia** –mitjançant l'aplicació Zoom– en el marc de la Setmana Barcelona Poesia 2021 (114 persones inscrites). Activitat realitzada per encàrrec de l'**Institut de Cultura de Barcelona (ICUB)**.

Impartició d'un taller de creativitat aplicada a l'escriptura (Zoom), i creació de diverses píndoles amb recursos i tècniques narratives per a **TMB** (Sant Jordi 2021).

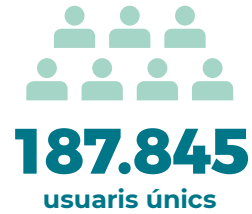

Col·laboració activa –organització, difusió i participació en el jurat– en **cinc certàmens literaris**: concurs Inspiraciència (**CSIC**), Concurs de Relats Breus (**TMB**), beca Connecta't a les Lletres (**Carnet Jove**), Concurs de Microrelats (**CAL**) i Concurs de Tuitrelats (**FGC**).

Relacions internacionals: membre actiu de l'**European Association of Creative Writing Programmes (EACWP)**, associació formada per més d'una trentena d'escoles d'escriptura.

Web i xarxes socials

Aspectes econòmics

TANCAMENT CURS 2020-2021

Ingressos	1.354.469,11 €
Despeses	1.326.863,15 €
Resultat final	27.605,96 €

**ENTRE TOTS
CONSTRUÏM L'ATENEU**

Ateneu Barcelonès
ABCDEFGHIJK
LMNOPQRSTU
VWXYZ

